

mince jest vždy stav právní nejistoty, není tomu tak u příkazu. Správní akt platí ihned a oprávněný z něho může tedy s jeho obsahem počítati, jest však povinen splniti závazek, obsažený v připojeném příkaze. Z této jakési samostatnosti příkazu plyne ovšem důsledek, že může býti samostatným způsobem napadán, aniž z toho vzniká reflex na hlavní akt. Na druhé straně, není-li splněn příkaz se strany povinného, nemá to přímého významu pro hlavní správní akt.²⁹⁾ Ten by musel býti teprve zvláštním správním aktem zrušen nebo modifikován, třebaže by ovšem oprávnění k takovémuto zá-
kroku získala veřejná moc jen nesplněním příkazu. Díváme-li se na koncesní podmínky jako na příkazy, pak platí nutně vše to, co bylo všeobecně o příkazu uvedeno, i na ně. Platnost žel. koncese nezávisí od splnění konc. podmínek, zato však může býti toto splnění státní správou vymáháno. Na to pamatuje konc. zákon v § 12 a bývá to ještě zvláště (nadbytečně) zdůrazňováno i v koncesní listině. (Dokončení.)

Námitka kompensace a litispendence.

(Kritika kritiky.)

Rada n. s. Václav Cícha.

Napsal jsem již kdysi kdesi, že nikde se neosvědčuje tak věrně přísloví »kolik hlav, tolik smyslů«, jako mezi právníky. Vzejde-li spor o určitou právní otázku, nemá právník možnosti, aby usvědčil zastance opačného názoru tak dokonale, že by tento musil umlknouti. I kdyby snesl pro svůj názor důvody sebe pádnější, může mu odpůrce vždy znova odporovati a vždy znova jen svůj názor za jedině správný prohlašovati. Není to ostatně v našem povolání nic divného. Žádný zákonodárce není tak prozíravý, aby upravil všechny možné případy, které skutečný život osnuje. Čím více se o to pokouší a čím jest kasuističtější, tím hůře, neboť všech možností přece jen nevystihne a naopak svádí k argumentaci, že se na neupravený případ nevztahuje. Je tedy aplikace právních norem na skutečný život úkolem tak těžkým, že není

²⁹⁾ Sulser l. c. str. 95.

divu, dochází-li mezi právníky ku stálým rozporům. Dr. Tilsch nazval prý žertem právní vědu aplikováním nehodících se předpisů na nehodící se případy a věru ne neprávem. Je-li tomu tak již při právní materii dobře propracované, tím spíše to platí pro materii neupravenou. Jednou z nich jsou předpisy o uplatnění vzájemných pohledávek ke kompensaci ve sporu. Ačkoli jest tato látka takřka denním chlebem každého procesního soudce, odbyl ji civilní řád soudní třemi větami vsunutými do tří různých paragrafů (§§ 188, 391, 411 c. ř. s.) a nedivno tedy, že o ní vznikla již celá literatura a patrně nebude lépe, dokud zákon sám neupraví otázky sem spadající způsobem jasným a vyčerpávajícím. Nás zajímá nyní jen otázka, zda nastávají účinky zahájené rozepře podle §§ 232 a 233 c. ř. s. i tehdy, když žalovaný uplatnil ke kompensaci vzájemnou pohledávku jen námitkou. Protože tato v teorii na výsost sporná otázka byla i v praxi různě rozhodována a protože i při poradách senátů nejvyššího soudu vyskytly se opětovně v té příčině rozpory, nezbylo než vyvolati plenární rozhodnutí (uveřejněné v Právníku 1928 str. 343, pak pod čís. 7905 sb. n. s. a pod čís. 698 sb. min. sprav.), které rozřešilo spornou otázku ve smyslu zastanců litispendence. Ve článku »Námitka k o m p e n s a c e a l i t i s p e n d e n c e«, uveřejněném v Právníku sešit XX. z roku 1928 podrobil Dr. Josef Grňa judikát kritickým poznámkám, které vyzněly v ten rozum, že jest tím tato otázka sice pro praxi definitivně vyřešena, že však zůstává spornou pro teorii, protože důvody nejvyššího soudu nejsou s to, aby odpůrce přesvědčily, ponechávající bez odpovědi právě ty nejzávažnější námitky. Pokládám za vhodné přičiněti k této kritice několik rovněž kritických poznámek.

Především nutno si uvědomiti, že nebylo cílem plenárního rozhodnutí, aby přesvědčil odpůrce litispendence o nesprávnosti jejich názoru. Byl by jistě podnikal práci marnou z důvodů v tomto pojednání v úvodu uvedených. Dále jest jisto, že kdyby bylo plenární rozhodnutí vyznělo v opačném smyslu, bylo by vyvolalo zase nepříznivou kritiku zastanců litispendence, protože jest to již běh věcí na tomto světě, že všem se nelze zachovati. Účelem plenárního rozhodnutí bylo docíliti jednotnosti judikatury v této sporné

otázce způsobem, závazným pro všechny senáty nejvyššího soudu. Jsem přesvědčen, že tento čin byl přijat jak u nižších soudů, tak u právních zástupců stran s uspokojením, protože učinil přítrž dosavadní nejistotě. Vždyť i autor nazývá plenární rozhodnutí činem pro praxi záslužným, kterým skutečně jest. Není ani úkolem tohoto článku, aby získal autora kritiky pro opačný názor, nýbrž jen, aby osvětlil jeho výtky také s hlediska zastanců litispendence a ukázal, že i jejich názor má aspoň takové oprávnění, jako názor odpůrců litispendence.

Jest pravda, že hlavním důvodem pro litispendenci byla nejvyššímu soudu spojitost mezi právní mocí a litispendencí a že usuzoval z pravomoci rozhodnutí o kompenzační pohledávce na zahájenost rozepře. Jest plně souhlasiti s autorem, že rozhodnutí o kompenzační pohledávce jest účastno právní moci nikoli proto, že jest pojato do rozsudečného výroku, nýbrž proto, že to zákon nařizuje, ale nejvyšší soud také nic jiného nemínil. Pan autor patrně nevystihl, proč se nejvyšší soud zevrubně obíral otázkou, zda rozhodnutí o vzájemné pohledávce náleží do enunciátu a nikoli do důvodu rozsudku. Ona část judikátu, která to vysvětluje, neměla za účel dokázati, že j e n p r o t o nabývá rozhodnutí moci práva, nýbrž měla za účel vyvrátiti právní názor, o němž hned pojednám.

Při opětovaných a velmi podrobných poradách plenárního senátu byl i v lůně nejvyššího soudu zastáván názor, že rozhodnutí podle § 411 c. ř. s. o existenci nebo neexistenci vzájemné pohledávky smí soud vydati jen tehdy, jestliže žalovaný učinil mezitímní návrh určovací podle §§ 236 a 259 c. ř. s., že tedy naopak soud nevydá o vzájemné pohledávce žádného pravomoci schopného r o z h o d n u t í, jestliže žalovaný mezitímního návrhu neučinil a vzájemnou pohledávku ke kompenzaci jen p r o s t o u n á m í t k o u uplatnil, protože prý taková námitka — jako každá jiná námitka — dojde vyřešení jen v důvodech rozsudku jako otázka prejudiciální. Zastanci tohoto názoru vykládají druhou větu § 411 c. ř. s. (o rozhodnutí) ve spojení s předcházející větou, která mluví o mezitímním návrhu určovacím a pokládají tuto větu jen za obmezující doplněk k větě předcházející. Týž názor byl zastáván již také v »odpovědích ministerstvu spravedlnosti«

k § 232 c. ř. s. a též ve článku Karla Krchy v Soudcovských Listech čís. 6/1924. S tímto názorem musil se plenární senát vypořádati, neboť kdyby tomu tak bylo, pak by odpadl všecken spor o litispendenci, ježto mezitímní návrh určovací zakládá již litispendenci již podle výslovného předpisu § 232 odst. 2. c. ř. s. Plenární senát přiklonil se k názoru širšímu a zevrubně jej odůvodnil. Nešlo tu tedy jen o otázku formálního umístění rozhodnutí, jak autor chápal, nýbrž o otázku, zda jest vůbec vydati »rozhodnutí« i bez určovacího návrhu. Proto začínají dotyčné důvody větou: »Zodpovědění sporné otázky závisí především na tom, zda rozhodnutí o námitce započtení dlužno pojata do rozsudečného výroku čili nic.« To patrně pan autor přehlédli a mylně pak usuzoval, že tato otázka nesouvisí s otázkou litispendence a že si nejvyšší soud celou věc jen zbytečně zkomplikoval.

Hlavním argumentem nejvyššího soudu pro jeho názor, že i bez mezitímního návrhu nutno rozhodovati o existenci nebo neexistenci uplatněné vzájemné pohledávky, jest souvislost § 411 c. ř. s. s § 391 odst. 3. c. ř. s. Bylo-li rozhodnuto o žalobní pohledávce rozsudkem částečným, pokračuje se v líčení o vzájemné pohledávce a nelze pak jinak, než rozhodnouti o ní v rozsudku konečném. Vždyť tu již není jiného předmětu rozhodování, než právě vzájemná pohledávka, o níž musí soud rozhodnouti co do její existence nebo neexistence. Právě-li autor, že není předmětem dalšího sporu kompenzační pohledávka, nýbrž jen její »kompensabilita«, ocitá se v rozporu s § 391 c. ř. s., který výslovně praví, že se pokračuje v líčení »o vzájemné pohledávce« a přehlíží, že existence vzájemné pohledávky jest přece prvním předpokladem kompenzace. Ostatně jest jistě nápadné, že § 391 odst. 3 c. ř. s. připouští rozhodnutí částečným rozsudkem o celé žalobní pohledávce, ačkoli jinak možno částečným rozsudkem rozhodnouti jen o některých z několika žalobních nároků, nebo o části jednotného žalobního nároku a jest jistě nápadné, že konečným rozsudkem rozhoduje se o obraně proti žalobnímu nároku, která má teprve ukázati, zda je žalovaný povinen, aby žalobci plnil, čili nic. Jestliže přesto jest částečný rozsudek,

vydaný podle § 391 odst. 3. c. ř. s. zcela samostatným co do opravných prostředků a co do vykonatelnosti (§ 392 c. ř. s.) a jestliže zákon takto dovoluje rozdělití jednotný spor o žalobní pohledávce na dva oddíly, z nichž první jedná a rozhoduje o žalobním nároku, a druhý o obraně, jest z toho zase jen zřejmo, že buď pokládá zákon uplatnění vzájemné pohledávky ve sporu za jakousi bezformální určovací žalobu navzájem (fikce ž. navzájem), kdy možno podle § 391 II. c. ř. s. také vydati částečný rozsudek o jedné a konečný o druhé žalobě, nebo že celá tato látka jest upravena ne dosti promyšleně a že z těchto pochyb nevybředneme bez pomoci zákonodárce.

Autor vytýká, že judikát zůstal dlužen důvody pro souvislost mezi právní mocí a zahájeností sporu a pro závislost oné na této. Myslím, že toho nebylo třeba, protože pro tuto souvislost jsou tu předpisy zákona. Zákon ustanovuje v § 411 c. ř. s., pokud jsou rozsudky účastny právní moci, a opravuje v §§ 232 a 233 c. ř. s. účinky zahájení rozepře v témže rozsahu, jako účinky materiální právní moci rozsudku. Spor jest ovšem o to, zdali ve slovech § 232 c. ř. s. »vzneseli některá strana teprve za rozepře nárok...«, jest obsaženo také uplatnění vzájemné pohledávky námitkou, ale protože i v té příčině nabývá rozhodnutí soudu podle výslovného předpisu § 411 c. ř. s. právní moci a protože i v té příčině platí všechny důvody, z nichž zákon vycházel při úpravě instituce litispendence, nutno důsledně pod »vznesením nároku« rozuměti také uplatnění vzájemné pohledávky ke kompensaci, ať se tak stalo určovacím návrhem, či jen námitkou.

Tím přecházím k dalším vývodům autorovým, že prý námitka kompensace jest pouhou obranou, že není žádostí o právní ochranu pro compensační pohledávku a že soud nemá povinnosti za všech okolností o ní rozhodovati. Autor praví, že předmětem sporu jest vždy jen žalobní pohledávka, protože žalovaný netvrdí, že jeho compensační pohledávka existuje, nýbrž tvrdí, že žalobní pohledávka neexistuje, protože zanikla kompensací a že by žádal něco nemožného, kdyby žádal uznání existence zaniklé pohledávky. Ale je-li tomu tak, pak jest opravdu nevysvětlitelno, proč že mluví zákon v § 411 c. ř. s. o »rozhodnutí o existenci

nebo neexistenci vzájemné pohledávky«. Z námitek autorových možno souditi, že si dobře neuvědomil, jak to v praxi chodí a jaký jest rozdíl mezi pouhou námitkou kompensace a mezi uplatněním vzájemné pohledávky v sporu. Při této věci nutno se tedy déle zastaviti. Kompensace jest jedním ze způsobů zrušení obligačních práv a závazků právě tak jako na př. plnění (§§ 1411 a dal. obč. zák.). Myslím, že není o tom sporu, že vzájemné vyrovnání kompensabilních pohledávek nenastane již tehdy, kdy se střetnou, nýbrž že jest třeba, aby se jedna nebo druhá strana kompensace dovolala, čili aby ji uplatnila. Bude-li toto *ius compensandi* uplatněno, pak se zruší vzájemné pohledávky *ipso iure*, t. j. *sine arbitrio iudicis* s účinkem *ex tunc*. Tuto dokonalou kompensaci má na mysli § 1438 obč. zák., kdežto právo ke kompensaci mají na mysli §§ 1441 až 1443 obč. zák. Prohlásil-li dlužník ještě před sporem, že kompensuje svoji vzájemnou pohledávku s pohledávkou věřitelovou, a jsou-li tu pro kompensaci zákonné předpoklady, nastane vzájemné vyrovnání obou pohledávek i proti vůli věřitelově *ipso iure*. Zažaluje-li věřitel přes to svoji pohledávku (protože snad neuznává existence nebo kompensability vzájemné pohledávky, nebo z jiných důvodů), namítne mu dlužník, že žalobní pohledávka již neexistuje, protože zanikla provedenou kompensací. To jest ta pravá námitka kompensace, která se v praxi zřídka vyskytuje a která nemá jiného účinku, než na př. námitka zaplacení. Soudce bude zkoumati jen, zdali měl dlužník pravou, stejnorodou a dospělou vzájemnou pohledávku a zda kompensaci uplatnil a zjistí-li to a byla-li vzájemná pohledávka aspoň té výše, jako žalobní pohledávka, zamítne prostě žalobu, aniž by rozhodoval *ex professo* o existenci vzájemné pohledávky. V tom případě vyloží soud jen v důvodech, proč pokládá za to, že kompensace nastala. Jest tomu právě tak, jakoby byl žalovaný namítal a dokázal, že žalobní pohledávku zaplatil.

Podobně jest tomu v případě, že by byla ke kompensaci uplatněna pohledávka pravoplatně prisouzená. Nehledě k tomu, že to bude případ velmi řídký a že v takovém případě zpravidla uplatní žalovaný kompensaci již před sporem,

takže bude platiti to, co bylo právě vyloženo, nemožno tu mluvíti o nějaké litispendenci a o nějakém rozhodování o existenci či neexistenci z toho důvodu, že jde o pohledávku judikátní. Případné námitky co do kompensability vyřeší se v důvodech.

Jak již řečeno, vyskytují se takové případy v praxi velmi zřídka. Pravidlo jest, že žalovaný teprve za sporu přichází s tvrzením, že má vzájemnou pohledávku, kterou namítá ke kompensaci, čili, že žalovaný teprve za sporu uplatňuje vzájemnou pohledávku ke kompensaci, jak se zákon důsledně a ne bez významu v §§ 188, 391 a 411 c. ř. s. vyjadřuje. V takovém přednesu žalovaného jest obsažen dvojnásobný moment: a) tvrzení, že má kompensabilní pohledávku, b) prohlášení, že chce tuto pohledávku obětovati na uspokojení žalujícího věřitele. Tato obrana byla by důsledná vlastně jen tehdy, kdyby žalovaný uznával žalobní pohledávku za správnou, ale tomu tak v praxi nebývá, neboť žalovaný zpravidla popírá žalobní nárok, činí jiné námitky a jen in eventum uplatňuje také vzájemnou pohledávku. Žalobce po pravidle vzájemnou pohledávku popře, nechce o ní nic věděti a snad o ní opravdu nic neví, protože si ji žalovaný teprve ve sporu skonstruoval. Typický příklad jest, že obchodník jest žalován na zaplacení kupní ceny za zboží, ale nechce platiti, protože zboží v ceně kleslo a on by prodělal. Brání se tedy žalobě houževnatě, vytýká vady zboží, činí všemožné námitky a uplatňuje in eventum, t. j. pro případ, že by soud žalobní pohledávku přece jen uznal za opodstatněnou, jistě také nějakou vzájemnou pohledávku, na př. že dodáním vadného zboží utrpěl škodu, kterou si vypočítá nejméně do výše žalobní pohledávky a chce takto uspokojení věřitele zmařiti. Za dřívějšího soudního řízení byla by bývala námitka pro illikvidnost vzájemné pohledávky prostě odmítnuta, ale za nynějšího práva musí soudce o existenci a kompensabilitě vzájemné pohledávky jednati, důkazy prováděti a rozsudkem rozhodnouti. Zákonodárce chtěl takto z důvodů procesní hospodárnosti docílití, aby ve sporu hlavním bylo vždy také rozhodnuto o kompenzačním nároku, pokud má býti tento obětován k uspokojení žalobního nároku. V ě c

má se tedy tak, že žalovaný vnáší do sporu svůj vzájemný a sporný nárok, o němž musí býtí právě tak jednáno a rozhodováno, jakoby byl nárok uplatněn mezitímním návrhem určovacím, nebo žalobou navzájem. Blíže jsem o těchto otázkách pojednal v Soudcovských Listech čís. 9 až 12 z roku 1924.

Nemohu tedy souhlasiti s panem autorem, že kompenzační pohledávka není nikdy předmětem sporu a že žalovaný ani nemůže vznášeti nárok na uznání existence své pohledávky, o níž tvrdí, že kompenzací zanikla. To právě netvrdí, jak bylo ukázáno, a naopak bývá kompenzační pohledávka velmi často hlavním a v opravných stolicích jediným předmětem sporu. Nutno se na věci dívati, jak ve skutečnosti jsou, nikoli jak by podle theoretických úvah býti měly. Nemohu sympatisovati s myšlenkami, které žijí jen na papíře.

Vážnou zdá se býti námitka autorova, že nastala-li litispendence již uplatněním vzájemné pohledávky ke kompenzací, byl by pak pozdější mezitímní návrh určovací právě pro nastalou již litispendenci vyloučen. Tu však si nutno blíže povšimnouti předpisu § 236 c. ř. s. Předmětem mezitímního návrhu určovacího může býti jen sporný právní poměr nebo sporné právo, na němž závisí zcela nebo z části rozhodnutí sporu, ale nemůže býti jeho předmětem kompenzační pohledávka jako taková. Příklad to osvětlí. Zažalována jest pohledávka ze zápůjčky. Žalovaný uplatní vzájemnou pohledávku stejné výše z nezaplaceného nájemného. Žalobce tvrdí naproti tomu, že není nájemníkem žalovaného. Tu by mohl žalovaný učiniti mezitímní návrh jen na určení nájemního poměru mezi ním a žalobcem. Kdyby žalovaný takového návrhu neučinil, musil by si soud přes to rozřešiti otázku, zda jest mezi žalovaným a žalobcem poměr nájemní, ale pojednal by o tom jen v důvodech, kdežto o existenci vzájemné pohledávky musí rozhodnouti v sentenci rozsudku (§ 411 c. ř. s.).

Nevylučuje tedy uplatnění vzájemné pohledávky pozdější určovací návrh na určení právního poměru, z něhož podle tvrzení žalovaného vzájemná pohledávka vzešla. Věc má se právě tak, jako když žalobce

učiní mezitímní návrh určovací o právním poměru, z něhož vyvozuje svou žalobní pohledávku.

Zbývá ještě zmíniti se o důvodech účelnosti a ochraně poctivého právního styku, jimiž odůvodnění judikátu končí. Pan autor nazývá tyto důvody »úvahami de lege ferenda«, ale i v tom se mýlí. Judikát je založen na platném právu, třeba latentním. Otázka, o níž tuto pojednáváme, byla a jest sporná. Důvody lze uvést i proti. Nemohu chápati, proč by se měl praktický právník v takovém pochybném případě rozhodnouti právě pro to nepraktičtější a ne pro to účelnější, co lépe odpovídá požadavkům života. Jsou ovšem takoví právníci, kteří mohou voliti mezi dvěma možnostmi, zvolí tu nevhodnější, ale neprávem by žádali, aby je nejvyšší soud na této cestě následoval. Naznačil jsem již, jak se obraně kompensace zneužívá způsobem neostýchavým k protahování sporů. Platí to zejména pro spory obchodní. Zkušenost učí, že jen nepatrná část uplatněných kompensčních pohledávek jest opodstatněna. Vše ostatní jest zpravidla uměle zkonstruováno a neobstojí před právem. Žalovaný by chtěl po pravidle vyrovnati žalobní pohledávku něčím bezcenným, což — kdyby to za něco stálo — byl by uplatnil již dávno žalobou nebo vzájemnou žalobou, kteroužto možnost má i nadále. Bohužel, jsou vzájemné pohledávky těchto typů obyčejně »v právní souvislosti« se žalobní pohledávkou a nelze tudíž odpomoci podle § 391 odst. 3 c. ř. s. rozsudkem částečným.

Představme si nyní, že žalovaný přijde s takovou pochybnou vzájemnou pohledávkou v několika sporech, které jsou vedeny u různých soudů a o níž musí býti vždy znova jednáno a rozhodováno. Myslím, že ani pojem kompensace se nesnese s takovým postupem, neboť chce-li žalovaný obětovati na uspokojení pohledávky svého věřitele svoji vzájemnou pohledávku, nemůže tutéž pohledávku obětovati na uspokojení jiné žalobní pohledávky (nepřevyšuje-li obě) a nemůže již dokonce tutéž pohledávku ještě také zažalovati a její zaplacení žádati. Nelze přece jednou rybičkou nasytiti zástupy.

Bylo by velmi žádoucí, aby tato materie byla při budoucí úpravě našeho procesního práva přesně vyřešena.

Představoval bych si to tak, že by se bylo vráceno k požadavku likvidnosti, nebo že by byl prostě převzat předpis § 88 směn. zák. ze dne 13. prosince 1927 čís. 1 Sb. z. a n. z roku 1928.

Pozn. red.: P. dr. Grňa dovolává se také teorie o t. zv. nároku na ochranu právní a vychází z toho, jako by tato teorie byla všeobecná. K tomu dlužno připomenouti dvojí: Jednak, že mezi samými zastanci nauky o t. zv. nároku na právní ochranu (Rechtsschutzanspruch) není jednotného názoru o četných zásadních otázkách této nauky (srv. Schüler: Der Urteilsanspruch, Tübingen, 1921, str. 16).

Za druhé, že mínění, jakoby teorie o t. zv. nároku na právní ochranu došla »téměř všeobecného uznání«, není správné; jest poukázati na pravý stav věci, jež Schüler (l. c.) stručně vyjadřuje slovy: »Ihrer grundlegenden Bedeutung für die Prozeßrechtswissenschaft gemäß stieß die Rechtsschutzlehre von vornherein auf starken Widerspruch, der auch noch heute die deutschen Prozessualisten in zwei getrennte Lager teilt.« Proti nauce o t. zv. nároku na právní ochranu se vyslovili v Německu zejména: Kohler, Bulow, Degenkolb, Eccus, Eisele, Otto Fischer, Flechtheim, Frommhold, Goesch, Hellmann, Kremer, Labes, Rud. Leonhard, Levy, Nussbaum, Oetker, Regelsberger, Schultzenstein, Petersen, Wilmowski-Levy, Kleinfeller, Weissmann, Sauer. (Srv. Langneinken, Der Urteilsanspruch, 1899, str. 12 a cit. spis Schülerův, str. 16 a 17, kde jsou uvedeny podrobné lit. doklady). Dále srovn. Bley: Klagrecht und rechtliches Interesse, 1923, zejm. str. 56 a násl., Neuner: Privatrecht und Prozeßrecht, 1925, zejm. str. 16. a násl.

Soudní praxe v Německu se k nauce o t. zv. nároku na právní ochranu nepřiklonila a říšský soud zaujal k ní stanovisko odmítavé (srv. cit. spis Neunerův, str. 67 a Schülerův str. 17).

P R A K T I C K É P Ř Í P A D Y.

Pozůstalostní soud, jenž má ve smyslu § 158 nesp. pat. způsob zjištění stanoviti, není povinen vyšetřiti, zda a pokud později o některých předmětech pozůstalosti neb odkazů, stížených substitucí neb nařízením, byly účastníky pozůstalostního řízení učiněny dispozice toho druhu, že z inventáře již vyšly.

V pozůstalosti J. B. st. zanechal zůstavitel závěť, ve které ustanovil, že po jeho smrti připadnouti má jeho obchod a nakladatelství jako nedílný majetek do vlastnictví syna jeho J. B. ml. a ženy jeho T. B. (vdovy zůstavitelovy), a že po smrti jeho ženy (vdovy zůstavitelovy) připadne její polovina, kterou nikdo nesmí zciziti, také synovi jeho J. B. ml., případně jeho dědicům, což se má státi také, kdyby vdova zůstavitelova se opět provdala; tato má vésti obchod a obdrží mimo polovinu čistého zisku ještě 10% zvláště za svou námahu.

Při projednání pozůstalosti na základě této závěti provedené obdrželi syn pozůstavitelův J. B. ml. a vdova T. B. stej-